

blive, for alle de forskjellige Fakulteter, der ere ved Kjøbenhavns Universitet.

Sagsbro: Der er for Diebliffet ikke Tale om, at vi kunne ønske Gjennemførelsen af Examenkommissioner ved alle Fakulteterne, der er kun Tale om at gennemføre dem for de tre, og Grunden dertil er simpelthen den, at det er ved disse tre, at Trangen har vist sig i de forløbne Aar, hvorimod der ikke er fremkommet stærke Yttringer om Udsælgeligheden af at gennemføre dem ved de andre Fakulteter, hvad der vistnok væsentlig ligger i Sagens egen Natur, idet Gjenstanden for disse Fakulteters Examinationer mere er hentet fra Erfaringens og, om jeg saa maa sige, de mere objektive Videnskabers Omraade, og Examinationen derfor ikke er udsat for at blive i den Grad afhængig af Professorernes subjektive Anskuelse, som Tilfældet er ved de Fakulteter, for hvilke vi have tænkt os Sagen gennemført. Med Hensyn til Kostbarheden tror jeg ogsaa, at den ærede Minister overvurderede Vanskelighederne en hel Del, thi vi have set, hvorledes i sin Tid Biskop Monrad ansaa 3,000 Rbd. for at være tilstrækkelig til Gjennemførelsen af denne Institution for det theologiske Fakultets Vedkommende, og det er dog et af de Fakulteter, hvor der er det talrigste Antal Studerende, saa at det for de tre Fakulteters Vedkommende, som der her er Tale om, næppe vil være nødvendigt at overskride det Beløb, som er anslaaet i Finantsloven, og som er eet Tusinde Rbd. større end det Beløb, som blev beregnet i Aaret 1870—71 i den Lov, som da blev vedtaget. Hertil kommer, at vi have set Examenkommissioner gennemførte i andre Lande, hvor Beføstningerne ingenlunde have været saa store, at de kunne være afskrækkende. Jeg vil ikke tale om de mange Examenkommissioner i Tydsland eller England, men jeg vil nævne Lande, der ligge os meget nærmere, nemlig Holsten og Slesvig. Der er det ingenlunde saa, at disse Kommissioner have været meget kostbare. Ved de slesvigske Examenkommissioner bleve Medlemmerne i det Mindste indtil Skilsmisjen fra Danmark kun lønede ved Diater, og i Kiel blev der, i det Mindste for det juridiske Fakultets Vedkommende, slet ikke givet Honorar, men det var ligesom gjort til Pligt for Medlemmerne af Overappellationsretten at holde disse Prøver. Naar Sligt har kunnet gaa i Lande, der ligge os saa nær, og hvor Forholdene i mange Henseender paa den Tid vare nær beslægtede med vore, maa det ogsaa kunne gaa her tillands. Men iøvrigt vil selve Reformen vistnok af den lovgivende Magt blive anset for saa vigtig, at det pekuniære Hensyn i Forhold dertil vil blive det Underordnede. Vanskeligheden ved at finde Personligheder er jo en gammel Indvending, som dog hverken i dette Thing eller i det andet eller hos en stor Del af

vore Undervisningsministre har været anset for uovervindelig. Det vilde kun se sørgeligt ud med den Uddannelse, der foregaar ved vort Universitet, hvis der ikke rundt omkring i vor Embedsstand skulde kunne findes Mænd, der vare skikkede til at overtage et saadant Over, og der kan vel heller ikke være Tvivl om, om end der kan være Enkelte, der ikke ere villige til at overtage det, at der dog vil være et tilstrækkeligt Antal Embedsmænd, som kunne findes villige til at udføre dette Arbejde, ikke at tale om, at man, som sagt, har set i Holsten, at man ligesom kan gjøre det til en Embedspligt. Det var i Øvrigt netop, hvad jeg før omtalte, en Lank hos Mange ved Indførelsen af faste Censorer, at Veien derved skulde lettes til at overvinde disse Vanskeligheder; og at vi her tillands i den Henseende skulde være uheldigere stillede end saadanne smaa Lande som Slesvig eller Holsten, kan jeg aldeles ikke indrømme. Endelig blev det bemærket af den ærede Minister, at de faste Censorer havde udfødt en Virksomhed, som var paaføjet fra alle Sider, og at der ikke var yttret nogen Trængsel eller Ønske om Forandring heri. Den ærede Minister har overset, at i alt Fald dette Thing ingenlunde har erklæret sig tilfreds med de faste Censorer, idet det Aar for Aar har mindet Ministrene om, at man ønsker, uagtet man har de faste Censorer, at faae Examenkommissioner. Naar den ærede Minister henviser til den Forhandling, han vil føre med disse faste Censorer, naar de atter samles, jeg tænker, i Januar Maaned, kan det neppe være tilstrækkelig fyldestgjørende for os, thi det, som disse faste Censorer nærmest maatte have erfaret under deres Virksomhed, er selve Examinationens Beskaffenhed, men ikke Følgerne af det, som vi tro, store Onde for Samfundet, at de samme Mænd, som docere, tillige examinere. Hvor mange andre Ulemper ved Examinationen, der end kan findes, bliver dette dog Hovedsagen, at de unge Studerende ved Professorernes Examination komme i en saadan Afhængighed af disse Mænd, der holde hele deres Fremtid i deres Haand, at de, i Stedet for at henvise til et selvstændigt, sandt vidensskabeligt Studium, komme til at sværge til Mesterens Ord. Jeg skal ikke komme videre ind paa selve Sagen, da den saa ofte har været forhandlet her i Salen, men kun efter det Svar, vi have modtaget fra den ærede Minister, forbeholde Forespørgerne nærmere at overveie Sagen for derefter maaske om ikke lang Tid atter under en anden Form at bringe den frem for Thinget til nærmere Drøftelse.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Jeg tror, at den ærede Taler har misforstaaet mine Yttringer lidt. Jeg har ikke sagt, at det ikke har yttret sig nogen Trængsel eller noget Ønske om at faae Examenkommissioner. Jeg har blot indskrænket mig til at sige,